MEMO

Datum : 31 mei 2024

Aan : Gemeenteraad Enschede

Van : Harmjan Vedder

Onderwerp : Toegankelijkheid van sport en bewegen

Aanleiding
Op 27 mei jl. is het beleidskader Gezond Enschede besproken in de stedelijke commissie Sociaal. Daarbij zijn vragen gesteld over de toegankelijkheid van bewegen en sporten voor mensen met beperkte financiële middelen. Met deze memo geef ik antwoord op die vragen.

Huidige situatie
Op dit moment kennen we regelingen op dit gebied die vooral gericht zijn op kinderen en jongeren. Zo is er de stichting Leergeld voor gezinnen die een inkomen hebben dat niet hoger is dan 120% van het sociaal minimum (bijstandsniveau). Stichting Leergeld vergoed (een deel van) de contributie of lesgeld (tot maximaal € 350,- per jaar) en evt. benodigde kleding/attributen voor kinderen van 4 t/m 17 jaar. Daarnaast kennen we een 'bijdrage cultuur en sport' vanuit de verordening 'sociaal maatschappelijke participatie'. Deze bijdrage van maximaal € 100,- per jaar geldt voor jongeren van 18 t/m 23 jaar zonder studiefinanciering en een laag inkomen. De bijdrage kan worden aangevraagd voor sportieve, culturele of educatieve activiteiten.
Voor inwoners vanaf 24 jaar kennen we geen financiële tegemoetkoming voor bewegen of sporten.

Ons beleid
In het coalitie akkoord 2022-2026 staat het volgende geschreven over de toegankelijkheid:

"Om het bewegen en sporten door inwoners van Enschede te laten toenemen, nemen we waar nodig (financiële) belemmeringen weg, door sportverenigingen te steunen. Wij blijven ons inzetten om sport binnen bereik te brengen van mensen met een beperking. Wij stimuleren de komende periode op verschillende manieren een gezonde leefstijl, te beginnen bij gezinnen in de wijken die dit het hardst nodig hebben".

Dit staat verder uitgewerkt in de visie 'inclusief Enschede' en onlangs het beleidskader 'gezond Enschede'. Vanuit dit beleidskader vindt een vertaling plaats naar diverse uitvoeringsprogramma's, waaronder de nota 'Bewegen, spelen, sporten' (BSS) die in het najaar aan uw raad zal worden aangeboden.

Onze inzet

Sportverenigingen steunen
Sportverenigingen in Enschede worden op een aantal manieren ondersteund:

- Subsidie voor sportverenigingen, zodat zij in staat zijn om hun vereniging goed te laten draaien en de contributie zo betaalbaar mogelijk te houden;
- Verenigingsondersteuning via Sportaal, om de club optimaal te faciliteren in de diverse uitdagingen die voorbij komen, zoals voldoende kader, sociaal veilig sportklimaat, etc.

Overige aanbieders
Naast verenigingen zijn er ook diverse andere ondernemende sportaanbieders, zoals sportscholen. Zij bepalen hun eigen tarieven en ontvangen geen subsidie van ons. Deze aanbieders zijn inmiddels wel vertegenwoordigd via het Platform Ondernemende Sportaanbieders (POS). Vanuit het landelijke beleid Sportakkoord worden ze ook een gesprekspartner van ons, onder andere over het bereiken van deze doelgroep.

Buiten bewegen in de openbare ruimte:
Vanuit onze ambitie (Groenambitieplan, beleidskader gezond Enschede) zetten we in op het van jongs af aan vaardig zijn in bewegen, spelenderwijs leren en een leven lang sporten. We willen een beweegvriendelijke omgeving voor alle leeftijden inrichten. Waarbij we inzetten op centrale speelplekken, speellandschappen, steunplekken/routes met speelaanleidingen in speelprikkels daar tussen in. Maar ook op een recreatief routenetwerk (wandelen, fietsen, mountainbiken, ruiterpaden, e.a.) en Urban Sports mogelijkheden. We zijn bezig om het bestaande routenetwerk te updaten en uit te breiden daar waar nodig. De insteek is om voldoende plekken te creëren waar je buiten (gratis) kan bewegen en sporten, waarmee bewegen en sporten zo dichtbij mogelijk toegankelijk is.

(Financiële) drempels
Financiën kunnen een drempel zijn. Het is echter vaak niet de enige drempel die mensen ervaren. Zeker mensen die hun hele leven weinig bewogen hebben, ervaren ook op andere manieren drempels in het zetten van de eerste stap, het zich wel of niet thuis voelen in een nieuwe setting etc. Ook inwoners die op andere manieren veel stress ervaren in het dagelijks leven, voelen vaak niet fysiek en mentaal de ruimte om te gaan sporten. Het wegnemen van een financiële drempel betekent dan niet automatisch dat inwoners gaan bewegen of sporten. Dat weten we o.a. vanuit ervaringen uit het verleden, met bijvoorbeeld de ‘EnschedePas’.
In die situaties kan bijvoorbeeld de inzet van een beweegmakelaar wel het verschil maken. Doordat mensen dan aan de hand meegenomen worden en ervaren wat bewegen/sporten voor ze kan doen kunnen drempels worden weggenomen.

Wijk- en buurtgericht investeren
Welke drempels precies moeten worden weggenomen verschilt per individu. Dit vraagt om een gebiedsgerichte benadering die we vormgeven met de uitvoeringsprogramma’s per wijk die voortvloeien uit het beleidskader gezond Enschede. Het weghalen van (financiële) drempels is iets wat we o.a. laten landen in deze uitvoeringsprogramma’s. In plaats van een individu tegemoet te komen via een bijdrage in de contributie, kan dus ook gekeken worden hoe het aanbod toegankelijk(er) en al dan niet verbreed en verruimd kan worden. Welke drempels er weggenomen moeten worden, kan niemand beter dan de inwoner zelf aangeven. Met een buurt-/of wijkgerichte aanpak kunnen we heel gericht het bewegen en sporten stimuleren en inzetten op het wegnemen van de drempels die daar ervaren worden.